

**የቤ/ጉ/ክ/መንግስት የዋናው ኦዲተር መ/ቤት አዋጅ ቁጥር 119/2006 ለማሻሻል የቀረቡ
የሚሻሻሉ የአዋጅ ክፍሎች**

መግቢያ

አዋጁ እንዲሻሻል ያስፈለገበት ምክንያቶች

በመስሪያ ቤታችን ደረጃ በቅርቡ በተካሄደው መሠረታዊ የስራ ሂደት አሠራር ለውጥ የጥናት ማሻሻያ የተገኘውን ውጤት መነሻ በማድረግ ይህንኑ ተግባር ወደ ላቀ ደረጃ ለማሸጋገር የክልሉን ዋና ኦዲተርና የመሥሪያ ቤቱን ገለልተኝነት፣ የሙያ ነፃነትና አሰራር ይበልጥ ማሻሻልና ማጠናከር እንደሚገባ በመታመኑ፤

ክልሉ ግልጽነትና ተጠያቂነትን ለማስፈን የሚያደርገው ሁሉን አቀፍ እንቅስቃሴ ውጤታማነት እንዲኖረው የክልሉን ዋና ኦዲተርና የመሥሪያ ቤቱን የሙያ ነፃነት ፣ አደረጃጀትና አሠራር ይበልጥ የማሻሻልና የማጠናከሩ አስፈላጊነት ስለታመነበት

የኦዲት ስራው በወቅቱ ያለውን ዓለም-አቀፍ የሙያ መርህና ደረጃ የጠበቀ፣ በክልል ተቋማትና በጀት ስፋት አንጻር አገልግሎቱን ማዳረስና የጥራት ደረጃውንም ማጠናከር በማስፈለጉ፤

WHEREAS, it has become necessary to further improve and ensure the professional independence of the General Auditor and Office of the Region, based on the findings of the re calibration of Business Process Re-engineering thereon;

WHEREAS, it has become necessary to further improve and ensure the professional independence of the General Auditor and Office of the Region, based on the findings of the Business Process re-engineering thereon;

WHEREAS, it is necessary to address the service and strengthened the quality standard of the the audit work having the contemporary international professional principle and standard on the basis of budget and wideness of the regional institutions;

አንቀጽ 2. ትርጓሜ

Article 2. Definitions

9. «ኦዲተር» ማለት በክልሉ ዋና ኦዲተር መስሪያ ቤት ውስጥ በፋይናንስና ህጋዊነት ፣ በክዋኔና አካባቢ ጥበቃ፣ በኦዲት ጥራት ማረጋገጥ ትምህርትና ስልጠና ጥናትና ምርምር ፣ በመረጃ ኦዲት ፣ በልዩ ኦዲትና በሌሎች የኦዲት አይነቶች በየትኛውም ደረጃ በኦዲተርነት ተመድቦ የሚያገለግል ሙያተኛ ሲሆን በኮንትራት የሚቀጠሩትንም ይጨምራል ፡፡

9. “Auditor” means an expert who is assigned as an auditor including contractual employees to serve in the regional auditor general office in finance and compliance , performance, environmental protection audit, audit quality assurance training& research development , IT audit , special audit and other audit types at any level.

10. " ዋና ኦዲተር " እና "ምክትል ዋና ኦዲተር " ማለት በተሻሻለው በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 117 ንዑስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ መሠረት የተሾሙ የስራ ኃላፊዎች ናቸው፡፡

10 .“Auditor General” and “ Deputy Auditor General ” means Heads assigned in accordance with the Provision of Article 117 Sub article 1 of the Revised Benishangul gumuz Regional Constitution

11. “ዓለም-አቀፍ የኦዲት ደረጃዎች” ማለት በዓለም-አቀፍ የዋና ኦዲተሮች ድርጅትና የአፍሪካ ዋና ኦዲተሮች ተቋም አማካኝነት በየጊዜው እየተሻሻለ በስራ ላይ የዋሉትና ሃገራችን የተቀበለቻቸው ዓለም-አቀፋዊ የኦዲት አሰራርና አፈፃፀም ደረጃዎች ናቸው፡፡

11.“International Audit Standards” means international audit procedure and performance standards that are applicable, being improved from time to time by the International Auditor Generals Organization and the African Auditor Generals Institution, and that our country has adopted.

12. “ ቢሮ” ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ነው፡፡

“Bureau” means the Benishangul Gumuz Regional State Finance and Economic development bureau.

አንቀጽ 7.ድርጅታዊ አቋም

Article 7. Organizational Structure

1. መሥሪያ ቤቱ የሚከተሉት አካላት ይኖሩታል፡-

1. The Office shall have the following Organs

ሀ. ዋና አዲተር

ለ. ምክትል ዋና አዲተር

ሐ. የየዘርፉ ዳይሬክተሮች

መ. የየዘርፉ ቡድን መሪዎች (የየዘርፉ አዲት ማናጀሮች)

ሠ. ፈጻሚ አዲተሮችና ሌሎች አስፈላጊ ባለሙያዎችና ሠራተኞች ይኖሩታል።

2. የመሥሪያ ቤቱ ሥራ አመራር በዋና አዲተሩ የሚመራ ሆኖ ምክትል ዋና አዲተርን፣ የየዘርፉን ዳይሬክተሮችና እንዳስፈላጊነቱ የአዲት ቡድን መሪዎችን ወይም አዲት ማኔጀሮችን ሊያካትት ይችላል።

a. General auditor

b. Deputy General Auditor

c. Sectoral Directors,

d. Sectoral Team leader(audit managers)

e. Performing auditors and other necessary staffs

2. While the leadership of the office is led by the auditor general, it may comprise deputy auditor generals, sectoral directors and as deemed as necessary, audit team leaders or audit managers.

አንቀጽ 8.

የመሥሪያ ቤቱ ሥልጣንና ተግባር

0. አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የማናቸውም የክልሉ መስሪያ ቤቶች የወስጥ አዲተሮች የመስሪያ ቤታቸውን ሂሳብና ንብረት

Article 8.

Powers and Duties of the Office

በመመርመር ወጤቱን እንዲገልጹለት ሊያደርግ ይችላል ።

s. Whenever necessary, the Regional Offices may conduct internal auditors by explaining

the assets and properties of the premises and

ዘ. ከፌዴራል መንግስትና እና ከአቻ ክልል የዋና አዲተር መስሪያ ቤቶች ጋር በመተባበር የሂሳብ አያያዝና የአዲት ሙያ ትክክለኛውን ፈር ይዞ እንዲዳብር ጥረት ይደረጋል ።

አንቀጽ 18.

የአዲት ተደራጊዎች ግዴታ

የመስሪያ ቤቱ አዲተሮች በክልሉ ባሉት አካባቢዎች ለአዲት ስራ በሚንቀሳቀሱበት ወቅት ለፍትህ አካላት ስለ ደህንነታቸው በሚያሳወቁበት ወቅት የትኛውም ዓይነት አካላዊ ጉዳትና ተጽዕኖ እንዳይደርስባቸው ማድረግ ወይም ደህንነታቸውን ማስጠበቅ ይኖርባቸዋል።

identifying the results.

t. In collaboration with the Federal Government and the Regional Office of Auditor general Ongoing, efforts will be made to develop accounting and audit skills in the correct manner

Article 18.

Duties of those Subject to Auditing

When auditors are operating in areas of the region, and were informed about their security to the judicial bodies , the judicial bodies they must maintain their safety regardless of their physical and emotional disturbance.

አንቀጽ 20.

የማስታወቅ ግዴታ

1. የክልሉ ዋና አዲተር መስሪያ ቤት የአዲት ሥራ በሚያከናውንበት ጊዜ ወንጀል መፈጸሙን የሚያሳምን በቂ ምክንያት ያገኘ እንደሆነ ይህንኑ ፣ ለክልሉ ጠቅላይ አቃቤ ህግ ፣ ለአዲት ተደራጊው መ/ቤት፣ ለአዲት ተደራጊው መ/ቤት የቅርብ የበላይ ተቆጣጣሪ

Article 20.

Duty to Notify

መ/ቤት፣ ለምክር ቤቱ እና ለርዕሰ መስተዳደር የማሳወቅ ግዴታ አለበት፤

1. .The Office of the Auditor General of the Region is duty bound to notify to Ethics and Anti- corruption Commission, the general attorney , at the auditing office and its immediate higher controlling

office, the Council and the Secretariat of the Head of government;

2. መስሪያ ቤቱ በማጭበርበር ፣ በጥሬ ገንዘብ ጉድለት ፣ በንብረት ጉድለት ወይም በሌላ ሁኔታ ወንጀል ስለመፈፀሙ በንኡስ አንቀጽ 1 ላይ ለተጠቀሱት ተቋማት የሚያሳወቀው የሀገሪቱ የገንዘብ የመግዛት አቅም እየታየ የመስሪያ ቤቱ ማናጅመንት ኮሚቴ በሚወሰነው የገንዘብ መጠን ይሆናል ።

2. In the case of fraud, deficiencies, defects, or other criminal offenses , the office may sent the notification for those mentioned institution on sub article(1) of this Article when the amount is determined depending on the purchasing power of money by the management Committee.

አንቀጽ 24.

ስለአዲት ሥርዓት ወሰንና የጊዜ ገደብ

1. መስሪያ ቤቱ የሚያከናውናቸው የአዲት ሥራዎች ፡-

Article 24.

Procedure, Scope and Period of Limitation of Auditing

1. audit activity of the office

ሀ. የፋይናንስና ህጋዊነት ኦዲትን በተመለከተ የአንድ በጀት አመት፤

ለ. የክዋኔና አካባቢ ጥበቃ ኦዲት ለኦዲት ከተደረሰበት ጀምሮ ከሶስት እስከ አምስት አመት፤

ሐ. የልዩ ኦዲትን በተመለከተ የልዩ ኦዲት ጠያቂው ክፍል የሚጠይቃቸው የተለዩ የኦዲት አካባቢዎች ይሆናሉ።

ነገር ግን ወንጀል ተፈጽሟል ብሎ ያመነ እንደሆነ 10 አስር የበጀት ዓመታት ወደኋላ አልፎም ቢሆን ኦዲት ሊያደርግ ይችላል።

4.በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ስር የተደነገገው ቢኖርም የኦዲት ውጤቱ አስተማማኝነትና ሕጋዊነት አስፈላጊ የሆኑ ማስረጃዎችን የሚያቀርቡና መረጃዎችን የሚሰጡ ብሎም ተጠያቂ የሚሆኑ አካላት በተለያዩ ተጨባጭ ምክንያቶች አለመኖራቸው በዋና ኦዲተሩ ከታመነበት ሥራው እንዳይጀመር ወይም የተጀመረው እንዲቋረጥ ዋና ኦዲተሩ ሊወስን ይችላል።

አንቀጽ 25.

የሥራተኛ አስተዳደር ህግ

1. መስሪያ ቤቱ የመስሪያ ቤቱን መዋቅርና የደመወዝ ስኬል በማዘጋጀት በክልሉ ምክር ቤት እንዲጸድቅ በማድረግ የመስሪያ ቤቱን ሰራተኞች ደመወዝና ጥቅማ

a. Financial & regularity Audit the fiscal year that was audited.

B. performance & Environmental Protection is conducted from three to five years

C. Special Audit will be conducted as required by applicant body on specific area .

However, it may conduct auditing even prior to ten fiscal years where it believes a crime to have been committed.

4. Notwithstanding the provision stipulated under Sub-article (2) of this Article, when the auditor general believed that bodies who presents the necessary data and evidences as well as being accountable are not present due to concert reasons for the sake of reliability and legality of the audit result, the auditor general may decide the work not be commenced or the commenced one to be **resume**

ጥቅሞቻቸውን ክፍያ ይፈጽማል።። ዝርዝር

አፈጻጸሙን አስመልክቶ በምክር ቤቱ በኩል የማስፈጸሚያ ደንብ እንዲወጣ ይጠይቃል።

በክልሉ የሲቪል ሰርቪስ አስተዳደር ሕግና ደንብ ውስጥ የተመለከቱ መሠረታዊ ዓላማዎችን ጠብቆ መሥሪያ ቤቱ የሚያዘጋጀውን የሰው ሃይል ስምሪት ደንብ

በክልሉ ምክር ቤት በማስጸደቅ የመሥሪያ ቤቱ ሥራ አስፈላጊ የሆኑ ሰራተኞች ቅጥር ፣ ዝውውር ፣ ደረጃ እድገት ፣ የማስተዳደርና የስንብት ተግባራትን በሚጸድቀው ደንብ መሠረት ይፈጽማል።

Article 25.

Administration of workers

1 .The office effects payment of employee salary and allowances by preparing the structure and salary scale of the office and getting approved same by presenting to the

regional council. Concerning the particular performance, it requests, through the council, executing regulation to be issued. By respecting the basic objectives of the regional civil service administration law and regulation, and getting approved the office’s human operation regulation by the regional council; it executes the employment, transfer, promotion, administration and dismissal of employees necessary to the office on the basis of the regulation to be approved.

የአዲት ባለሙያዎች ስነ-ምግባርና የሙያ ክለሳ

1. በመሥሪያ ቤቱ ውስጥ ተቀጥረው ወይም ተመድበው የሚያገለግሉ ፣
2. የሙያ ፈቃድ ይዘው በክልል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች ውስጥ በውጭ አዲተርነት ተሰይመው የሚያገለግሉ የግል አዲተሮች ዋና አዲተሩ ከሀገር አቀፍ የሙያው ስነ-ምግባር ደንብ ጋር በተገናዘበ ሁኔታ የሚያወጣውን የሙያ ስነ-ምግባር መመሪያ አክብረው የመሥራት ግዴታ አለባቸው።

Article - 26

Professionals Ethics & legal protection

1. Auditors those serve being employed or assigned in the office
2. private auditors serving in the regional state

offices and development enterprises assigned as external auditors having professional license shall have the duty to

respect the Directive of Code of Ethics to be issued by the auditor general in line the National Code of Ethics

3. በፍርድ ቤት ካልታዘዘ ወይም በዋና አዲተሩ 3 ካልተፈቀደ በስተቀር ማንኛውም የመሥሪያ ቤቱ ተሟላ፣ ባለሙያ ወይም ሠራተኛ እስካልታዘዘና በዚህ አዋጅ አንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ 7 እና አንቀጽ 12 መሠረት ውክልና በተሰጠው አካል የተመደበ ባለሙያ በሥራው አጋጣሚ ያወቀውን ወይም ያገኘውን ምስጢር ሕግ ከሚያስገድደው በስተቀር በማንኛውም ጊዜ የመጠበቅ ግዴታ አለበት።

3. Unless it is ordered by court or permitted by the auditor general, any appointee of the office or expert or worker and any expert who has been given delegation according to Sub-articles 9 and of Article 7 and Article 12 in this proclamation, shall have the duty to be confidential of he has known in his work except legally obligated

4. ይህንን አዋጅ በመከተል ተዘጋጅተው ለምክር ቤቱ የሚቀርቡ ሪፖርቶች ዋና አዲተሩን ወይም ምክትል ዋና አዲተሩን በፍትሐ ብሔርም ሆነ በወንጀል ክሶች አያስከስሱም።

4. Following this proclamation, reports submitted to the regional council shall not be incurred by the Auditor general or the Deputy Auditor General for civil and criminal charges..

5. አዲተሮች ስራቸውን በሚያከናውኑበት ስፍራና ጊዜ የጸጥታ ችግር ሲያጋጥማቸው ወይም እንደሚገጥማቸው በመስሪያ ቤቱ

ሲታመንበት ዋና አዲተሮች ገለልተኛ የደህንነት ጥበቃ እንዲደረግላቸው ሁኔታዎችን ያመቻቻሉ ።

5. When and wherever auditors face security problem while performing their work or when the office believed that they

አንቀጽ 27

የተሻሩና ተፈጻሚነት የማይኖራቸው

ሕጎች

1. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን እንደገና ለማቋቋም የወጣው አዋጅ ቁጥር 119/2006 በዚህ አዋጅ ተሻሽሏል ።

will face security problem, the auditor general's facilitate conditions that neutral security protection to be assigned for the auditors

Article 27

Repealed and Inapplicable laws

1. The Benishangul Gumuz Regional State Office of the Auditor General Re-establishment Proclamation No. 119/2014 is hereby amended by this proclamation.